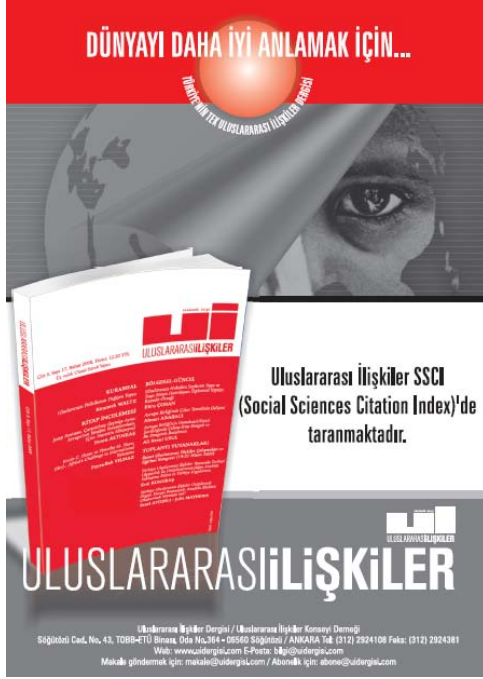

Yayın ilkeleri, izinler ve abonelik hakkında ayrıntılı bilgi:

E-mail: bilgi@uidergisi.com

Web: www.uidergisi.com

***Türkiye’de Uluslararası İlişkiler
Akademisyenlerinin Bilimsel Araştırma ve
Uygulamaları ile Disipline Bakış Açılı ve
Siyasi Tutumları Anketi***

Mustafa Aydın

Prof. Dr., TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi,
Uluslararası İlişkiler Bölümü

Bu makaleye atf için: Aydın, Mustafa, “Türkiye’de Uluslararası İlişkiler Akademisyenlerinin Bilimsel Araştırma ve Uygulamaları ile Disipline Bakış Açılı ve Siyasi Tutumları Anketi”, *Uluslararası İlişkiler*, Cilt 4, Sayı 15 (Güz 2007), s. 1-31.

Bu makalenin tüm hakları Uluslararası İlişkiler Konseyi Derneği’ne aittir. Önceden yazılı izin alınmadan hiç bir iletişim, kopyalama ya da yayın sistemi kullanılarak yeniden yayımlanamaz, çoğaltılamaz, dağıtılamaz, satılamaz veya herhangi bir şekilde kamunun ücretli/ücretsiz kullanımına sunulamaz. Akademik ve haber amaçlı kısa alıntılar bu kuralın dışındadır.

Aksi belirtilmediği sürece *Uluslararası İlişkiler*’de yayımlanan yazılarda belirtilen fikirler yalnızca yazarına/yazarlarına aittir. UİK Derneğini, editörleri ve diğer yazarları bağlamaz.

Uluslararası İlişkiler Konseyi Derneği | Uluslararası İlişkiler Dergisi

Söğütözü Cad. No. 43, TOBB-ETÜ Binası, Oda No. 364, 06560 Söğütözü | ANKARA

Tel: (312) 2924108 | Faks: (312) 2924325 | Web: www.uidergisi.com | E- Posta: bilgi@uidergisi.com

Türkiye'de Uluslararası İlişkiler Akademisyenlerinin Bilimsel Araştırma ve Eğitim Uygulamaları ile Disipline Bakış Açıları ve Siyasi Tutumları Anketi

Mustafa AYDIN*

ÖZET

Nisan-Haziran 2007 'de Türkiye'deki üniversitelerin Uluslararası İlişkiler (UAI) bölümlerinde görevli öğretim üyeleri arasında dünyadaki değişimlerin disiplin üzerinde etkili olup olmadığı ve eğitime ne kadar yansıdığını sorgulayan bir anket çalışması yapılmıştır. Katılımcıların kişisel deneyimlerinden akademik tercihlerine, siyasi yönelimlerinden eğitim modellerine, disiplinin gelişimiyle ilgili öngörülerinden alanın önde gelen akademisyen ve dergilerine kadar 87 soruya cevap arayan anketin, temel amacı Türkiye'de uluslararası ilişkiler alanında çalışan akademisyenlerin küresel, bölgesel ve ulusal gündemdeki temel meselelere ilişkin tutumları, siyasi süreçlere katılmaları ve disiplinin Türkiye'deki geleceğini değerlendirmektir. Ayrıca, UAI disiplininin Türkiye'de geldiği nokta ve gelişim yönü, alanın çalışanlarınca görüldüğü şekliyle, ortaya çıkarılmaya çalışıldı.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası İlişkiler, Türkiye'de Uluslararası İlişkiler, Akademik Tercihler, Bilimsel Araştırma, Yöntem, Eğitim, Siyasi Tutum.

A Questionnaire about Scientific Research and Teaching Practices, Views on the Discipline and Political Attitudes of International Relations' Academicians in Turkey

ABSTRACT

A questionnaire was circulated among the faculty members of the International Relations (IR) Departments of universities in Turkey between April-June 2007 to examine whether the developments that have taken place in the wider world since the end of the Cold War had been effect on how the Turkish academics see the discipline and how much they were reflected in their teaching. The questionnaire had 87 questions about participants' personal experiences, their academic preferences, political attitudes and teaching, their foresights regarding the future of the discipline. The main aim of the questionnaire was to evaluate the attitudes of academics working in Turkey in the field of International Relations about the main issues on the national, regional and global agendas and their participation in the political processes, as well as their ideas about the future of the discipline in Turkey.

Keywords: International Relations in Turkey, Academic Preferences, Scientific Research, Methodology, Education, Political Preferences.

Teşekkür: Çalışma boyunca soruların hazırlanması, anketin uygulanması ve verilerin düzenlenmesi aşamalarında Burcu Yavuz, Fulya Ereker ve Sinem Açıkmeşe'nin katkıları olmasaydı, bu araştırma gerçekleştirilemezdi. Kendilerine ve ankete cevap veren tüm öğretim üyelerine teşekkür ederim.

* Prof. Dr., TOBB-Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, maydin@etu.edu.tr.

Giriş

Son 20 yılda uluslararası sistemin iki kutuplu yapıdan belirsiz bir yapıya evrilmesi ve Soğuk Savaş sonrasında ivmesini artıran küreselleşmeye bağlı olarak ekonomik bağımlılık, organize suçlar, küresel terörizm ve çevre sorunlarının geleneksel güvenlik meseleleri yanında yer bulmasıyla birlikte uluslararası ilişkilerde ve bu ilişkilerin çalışılmasında önemli değişiklikler yaşandı. Üstelik soğuk savaş sonrasına damgasını vuran değişim ve dönüşüm henüz son noktasına ulaşmadı; baş döndürücü bir hızla devam ediyor. O kadar ki, içinde yaşamakta olduğumuz dönemi siyaset bilimi açısından anlamlandırmaya çalışanlar, yirmibirinci yüzyılın ilk yıllarını “muğlaklık çağı” olarak nitelendiriyorlar.¹

Her ne kadar, soğuk savaşın sona ermesi ve yirminci yüzyılın ikinci yarısında tüm dünyayı yok edebilecek nükleer çatışma tehdidi altında ortaya çıkan “dehşet dengesi” sisteminin ortadan kalkmasıyla rahat bir nefes alındıysa da, yeni dönemin belirsizlikleri ve ortaya çıkan yeni tehditlerle başa çıkacak sistemlerin hazır olmaması, “yeni dünya düzeni” arayışlarında hüsrana yol açtı. Bir taraftan “çoğunluğun daha iyi bir dünyada yaşamasını sağlamak için” zorla da olsa dünyanın demokratikleştirilmesi mücadelesi devam ederken, diğer taraftan erkenden ilan edilen “tarihin sonu” bir türlü gelmeyince, 1990’lı yılların ilk yarısına damgasını vuran aşırı iyimserlik yerini kısa sürede yeni kaygı ve endişelere bıraktı. Eski düzenin dünyayı tetikte tutan nükleer süper güçlerinin yerini, saldırının yönünü muğlaklaştırarak dünyayı diken üstünde tutan devlet dışı oluşumlar aldı. Çok kutuplulukla tek kutupluluk arasında sıkışan uluslararası ortam ise, özellikle 11 Eylül sonrasında dünyanın hegemonu olarak tek başına hareket etmeyi tercih eden Amerika Birleşik Devletleri’nin politikaları nedeniyle daha da tehlikeli ve belirsizliklerle dolu bir yapıya sürüklendi.

Yeni yüzyıl eski olgu ve modellerin yeni yapılar ve isimlerle karşımıza çıkmasına da tanık oldu. Özellikle “küreselleşme” olgusu olumlu/olumsuz yönleriyle yirmibirinci yüzyıla, en azından bir süre daha, damgasını vurmaya devam edecek gibi gözüküyor. Devletin içeride ve dışarıda rolünü sorgulayıp, uluslararası alandaki başat konumunu sınırlandırarak, yeni uluslararası sistemin şekillenmesine katkıda bulunan “küreselleşme” yaftası altında toplanmış bir dizi değişim/dönüşüm, bildiğimiz dünyayı bilinmezlerle dolu yeni bir yapıya doğru evril-

¹ Bkz. Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA), *Sosyal Bilimler Alanında Öngörü Projesi, Siyasi Bilimler Çalışma Grubu Sonuç Raporu*, taslak metinde s. 1 (yayında). 2006-2007 döneminde çalışan Grubun katılımcıları (soyadı sırasına göre): Prof. Dr. Ayşe Ayata (Başkan), Prof. Dr. Mustafa Aydın, Prof. Dr. Meltem Müftüler Baç, Doç. Dr. Pınar Bilgin, Doç. Dr. Ali Çarkoğlu, Yrd. Doç. Dr. Nedim Karakayah, Prof. Dr. Fuat Keyman, Prof. Dr. Ziya Öniş, Prof. Dr. Ali Yaşar Sarıbay, Prof. Dr. Binnaz Toprak, Doç. Dr. Şuhnaz Yılmaz.

tiyor. Tüm bu değişim/dönüşüm ise tam bir "yirminci yüzyıl disiplini" olarak doğan/şekillenen Uluslararası İlişkiler'i (UAI) kaçınılmaz olarak etkiledi/etkiliyor. Ondokuzuncu yüzyıldan itibaren kesinlik ve öngörü üzerine inşa edilen sosyal bilimlerin muğlaklaşmasıyla birlikte² yeni arayışlar, kavramlar, teoriler ve yöntemlerin daha rahat gündeme gelmeye başlaması, bir anlamda UAI'nin gerçek "demokratikleşme" sürecini de başlattı.

Dünyadaki bu gelişmeler kaçınılmaz olarak Türkiye'yi de etkilemiş, UAI disiplininin gelişimi/dönüşümü son 20 yılda hız kazanmıştır. Genel olarak Batı'dan esinlenen ve Batı'daki gelişmeleri belli bir zaman farkının ardından takip eden Türkiye Sosyal Bilimcileri içerisinde UAI akademisyenleri Batı'dan 30 yıl kadar sonra 1950'lerde örgütlenmeye başlamalarından itibaren hızla aradaki farkı kapatmış, 2000'li yıllara geldiğimizde düşünsel gelişimi ve bilimsel tartışmalarını büyük ölçüde Batı'yla paralel hale getirebilmişlerdir.

Öte yandan, başlangıçta devletin genel yönelimi ve yöneltimi ile soğuk savaş döneminde uluslararası politik dinamiklerin etkisiyle Türkiye'de UAI akademisyenlerinin hemen tamamen Batı'ya yönelen araştırma/anlama ilgileri, 1990'lı yıllardan itibaren çeşitlenmiş, 2000'li yıllarda ise uzun zamandır ihmal edilen yöntem tartışmaları sınırlı da olsa disiplin-içi diyaloglarda görünmeye başlamıştır. Özellikle Türkiye'nin son 20-30 yıldır geçirdiği dönüşümler uluslararası ilişkiler çalışmalarına yeni açılımlar kazandırmış, akademisyenlerin içine hapsedikleri "Türkiye çalışmak" darlığından kurtulmaları ve küresel politika ve yaklaşımlara ilgi göstermelerini sağlamıştır. Bu çerçevede, küresel gelişmeleri anlamlandırmada "yerel teori" arayışları da son yıllarda yeniden gündeme gelmiştir. Yine son yıllarda, Uluslararası İlişkiler'in farklı alt-disiplinleri (örneğin Uluslararası Ekonomik-Politik, Stratejik Çalışmalar, Güvenlik Araştırmaları ve benzerleri) de Türkiye'de giderek bağımsız dersler olarak verilmeye başlanmıştır.

Bu çerçevede, daha önce 2004 ve 2006'da ABD'de uygulanan benzer çalışmalardan³ esinlenerek gerçekleştirdiğimiz *Türkiye'de Uluslararası İlişkiler Akademiyasının Bilimsel Araştırma ve Eğitim Uygulamaları, Disipline Bakış Açıları, Siyasi Tutumları* anketi, öncelikle uluslararası ilişkilerde yaşanan değişimlerin Türkiye'de UAI disiplini üzerinde etkili olup olmadığı ve yaşanan değişim/dönüşüm

² Ibid., taslak metinde s. 2-3.

³ Bkz. Susan Peterson, Michael J. Tierney ve Daniel Maliniak, *Teaching and Research Practices, Views on the Discipline, and Policy Attitudes of International Relations Faculty at US Colleges and Universities*, Williamsburg VA, College of William and Mary, Ağustos 2005; Daniel Maliniak, Amy Oakes, Susan Peterson ve Michael J. Tierney, *The View From the Ivory Tower: TRIP Survey of International Relations Faculty in the United States and Canada*, Williamsburg VA, College of William and Mary, Şubat 2007.

şümlerin Türkiye'deki eğitime ne kadar yansıdığını sorgulamaktadır. Bu amaçla "UAİ'de bilimsel araştırma ve eğitim, Soğuk Savaş sonrasında yaşanan değişimlerden etkilenmiş midir?", "Türkiye'de UAİ hâlâ Soğuk Savaş paradigmasına göre mi şekillenmektedir, yoksa yaşanan zihniyet değişikliği ders programlarına yansımış mıdır?" gibi temel sorulara cevap bulunmaya çalışılmıştır. Anketin ikinci temel amacı, Türkiye'de uluslararası ilişkiler çalışanlarının küresel, bölgesel ve ulusal gündemde yer alan temel meselelere ilişkin tutumları ve siyasi süreçlere katılımlarını değerlendirmektir. Bu bağlamda, UAİ çalışmalarının uluslararası ilişkiler gündemi ve siyasi süreçler üzerinde etkili olup olmadığı sorusuna da cevap aranmıştır.

Türkiye'de Uluslararası İlişkiler Akademisyenlerinin Bilimsel Araştırma ve Eğitim Uygulamaları ile Disipline Bakış Açıları ve Siyasi Tutumları Anketi için öncelikle Türkiye'deki üniversitelerin Uluslararası İlişkiler bölümlerinde tam zamanlı olarak çalışan öğretim üyelerini belirlemeye çalıştık. Üniversitemizin önemli bir kısmının web sitelerinin güncel olmaması ve bölüm sekreterlikleri arandığında sıklıkla tatmin edici cevap alınamamasına rağmen, anketin yapıldığı Nisan-Haziran 2007 döneminde Türkiye'de 45 üniversitede mevcut Uluslararası İlişkiler bölümlerinde görevli 270 öğretim üyesi (araştırma ve öğretim görevlileri hariç) tespit ettik.⁴ Bu öğretim üyelerinin en azından bir kısmına yüz yüze ulaşabilmek ve böylece geri dönüşü artırabilmek için, Anket ilk olarak 19-21 Nisan 2007 arasında Uluslararası İlişkiler Konseyi Derneği tarafından Lefkoşa/KKTC'de düzenlenen *İkinci Uluslararası İlişkiler Çalışmaları ve Eğitimi Kongresi* katılımcılarına dağıtıldı. 31 farklı üniversiteden 98 öğretim üyesinin⁵ katıldığı Kongre'de, cevaplayanlardan doldurulmuş metinler geri alındı. Ardından, Mayıs-Haziran aylarında Kongreye katılamamış fakat e-posta adresini tespit edebildiğimiz diğer öğretim üyelerine Anket e-posta yoluyla yollanarak cevap vermeleri istendi. Anket sürecine öğretim üyesi yardımcıları (araştırma ve öğretim görevlileri ile uzmanlar) ve üniversiteler dışında örneğin sayıları giderek artan (stratejik) araştırma merkezlerinde çalışanlar dâhil edilmedi.

4 Ekim 2007'de tekrarladığımız araştırmada Türkiye'deki Uluslararası İlişkiler Bölümlerinin sayısının 54'e ve öğretim üyesi sayısının da 330'a ulaştığını tespit ettik. Bu sayılar kurumlardan alınan resmi rakamlar olmayıp, bölümlerin web sayfaları temelinde tespit edilen kişileri kapsamaktadır. Bölümlerin web sayfalarının sıklıkla güncel olmadıklarından hareketle, öğretim üyesi sayısının biraz daha yüksek olması ihtimal dahilindedir.

5 Bu sayılar o dönemde tespit edilebilen mevcut bölümlerin % 68'i ile öğretim üyelerinin % 36'sını temsil ediyordu.

Bu süreç sonucunda toplam 37 kişi Anket sorularını cevaplayarak bize ulaşmıştır. 270 kişilik bir havuzdan 37 kişinin (~ % 14) cevaplamaı ilk başta az gibi gözükse de, anket çalışmalarında temel mantığın havuzdaki herkesle değil, geneli temsil edecek bir grupla görüşmek olduğu dikkate alınrsa, elde edilen cevapların Türkiye'deki Uluslararası İlişkiler akademisyenlerini genel olarak yansıttığı düşünölmektedir.⁶ Ayrıca, ankete cevap veren öğretim üyelerinin 24 farklı üniversitede görev yapmakta olmaları, Türkiye'deki Uluslararası İlişkiler bölümlerinin % 53'ünün Anket sonuçlarında temsil edilmesini sağlamıştır. Son olarak, Anketin temsil kabiliyetini güçlendiren bir diğer unsur, Tablo 1'den de anlaşılacağı üzere, Ankete katılan öğretim üyelerinin görev yaptıkları üniversitelerin illere göre dağılımının Türkiye'deki Uluslararası İlişkiler bölümlerinin illere göre dağılımına yakın çıkmış olmasıdır.

Tablo 1. Görev Yapılan Üniversiteler ve UAI Bölümlerinin Dağılımı

Şehir	Cevaplayanların Görev Yaptıkları İller		UAI Bölümlerinin Dağılımı, Nisan 2007	
	Cevap	Oran (%)	Adet	Oran (%)
Ankara	14	38	10	22
İstanbul	7	19	17	38
İzmir	4	11	3	7
Diğer ⁷	12	32	15	33
TOPLAM	37	100	45	100

Ankete katılan akademisyenlerin 7'si kadın, 30'u erkektir. Kadınların yaş ortalaması 38.85, erkeklerinki 40.23 iken; genel ortalama 39.97'dir. Ankete cevap verenlerin lisans, yüksek lisans ve doktora derecelerini aldıkları üniversitelerin bulunduğu şehirlere göre dağılımı Tablo 2'de verilmiştir. Buna göre, öğretim üyelerinin lisans derecelerini aldıkları üniversiteler büyük bir oranla (% 72) Ankara'da toplanmıştır. Bunların da % 59'u (14 kişi SBF, 2 kişi Hukuk Fakültesi) veya Türkiye toplamının % 48,4'ü lisans derecesini Ankara Üniversite-

⁶ Elbette ideal olan alanda çalışan herkesle bire bir görüşmektir, fakat bunun mümkün olmadığı ortadadır. Benzer anketlerin Güz 2004 ve Güz 2006'da ilki 1.084, ikincisi 1.112 akademisyen arasında uygulandığı ABD'deki cevap oranları sırasıyla % 47 ve % 41 olarak gerçekteleşmiştir. Bkz. Peterson, Tierney ve Maliniak, *Teaching and Research Practices*, s. 5; ve Maliniak, Oakes, Peterson ve Tierney, *The View From the Ivory Tower*, s. 4. Bu rakkamlar Türkiye'de bu tür anketlere alışık olmayan akademisyenlerin ne kadar azının cevap verdiğini açıkça göstermektedir. İleride tekrarlanacak anketlerde katılım oranının yükseltilmesi için de özel bir çalışma yapılması gerektiği açıktır.

ULUSLARARASI İLİŞKİLER/INTERNATIONAL RELATIONS

si'nden almıştır. Yüksek lisans ve doktora'da alınan dereceler ise yurtdışı (sırasıyla % 45 ve 47) ile Ankara'da (sırasıyla % 39 ve 32) yoğunlaşmaktadır. Türkiye'den alınan yüksek lisans derecelerinde ODTÜ (6 kişi - % 15,7), doktora da ise Bilkent (6 kişi - % 16,2) başı çekmektedir. Yurtdışından derece alınan ülkeler büyük bir ağırlıkla (% 88) İngiltere ve ABD'dir.

Tablo 2. Derece Alınan Üniversitelerin Şehirlere Göre Dağılımı

Şehir	Lisans		Yüksek Lisans		Doktora	
	Cevap	%	Cevap ⁸	%	Cevap	%
Ankara	27 ⁹	72	15 ¹⁰	39	12 ¹¹	32
İstanbul	5 ¹²	14	6 ¹³	16	6 ¹⁴	16
İzmir	-	-	-	-	2 ¹⁵	5
Yurtdışı	4 ¹⁶	11	17 ¹⁷	45	17 ¹⁸	47
Diğer	1 ¹⁹	3	-	-	-	-

Ankete katılanlar arasından 2 kişi doktora derecesini 1992 öncesinde alırken, 32'sinin 1992 sonrasında aldığı görülmüştür. Doçentlik unvanını ise 1991 öncesinde 2, 1991 sonrasında 25 kişi almıştır. Ankete katılan 8 Profesörden 2'si unvanını 1991 öncesinde, 6'sı ise 1991 sonrasında almıştır. Ankete katılan akademisyenlerin üyesi oldukları akademik örgütler Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Üyesi Olunan Akademik Örgütler

Uluslararası İlişkiler Konseyi	13
Middle East Studies Association	4
International Studies Association	4
Siyasi İlimler Türk Derneği	4
UK Political Science Association	2
Diğer ²⁰	11

⁹ 14 AÜ SBF, 6 ODTÜ, 1 Hava Harp Okulu, 2 Bilkent, 1 Hacettepe, 2 AÜ Hukuk Fakültesi, 1 Gazi.

¹⁰ 6 ODTÜ, 4 Bilkent, 3 Hacettepe, 1 AÜ SBF, 1 Gazi.

¹¹ 6 Bilkent, 3 AÜ SBF, 2 ODTÜ, 1 Gazi.

¹² 2 İstanbul, 2 Marmara, 1 Deniz Harp Okulu.

¹³ 2 İstanbul, 2 Boğaziçi, 2 Marmara.

¹⁴ 4 İstanbul Üniversitesi, 1 Boğaziçi Üniversitesi, 1 Marmara Üniversitesi.

¹⁵ 2 Dokuz Eylül Üniversitesi.

¹⁶ Claremont University (ABD), Carleton University (Kanada), Berlin College (Almanya), Doğu Akdeniz Üniversitesi (KKTC).

¹⁷ 8 İngiltere, 7 ABD, 1 Avrupa, 1 Rusya.

¹⁸ 8 İngiltere, 7 ABD, 1 Avrupa, 1 Rusya.

¹⁹ Çukurova Üniversitesi.

²⁰ Society for Military History, Türk Bilimler Derneği, ECPR, CESS, CLIOH, EURO-RICHE, Turkish Studies Association, Uluslararası Siyasal İlimler Derneği, BISA, APSA, World International Studies Conference.

Her ne kadar Anket bulguları üzerine çeşitli yorumlar yapılabilirse de, bu raporda derinlemesine analizden kaçınıp, okuyucuların özet verilerden kendi sonuçlarını çıkartmalarına imkân tanınacaktır. Aşağıda araştırmanın sonuçları soruların soruluş sırasına göre verilmiştir. Öte yandan, unutulmamalıdır ki, esas önemli olan alanın Türkiye'de belli bir andaki resmini çekmek değil, farklı aralıklarla uygulanacak benzer anket çalışmalarını sonucu çalışanların ve çalışmalarının gelişimi konusunda belirli yönelimleri saptayabilmektir. Bu nedenle umudumuz bu çalışmanın gelecek yıllarda geliştirilerek tekrarlanması ve böylece bir karşılaştırma imkânının doğmasıdır.

Anket Bulguları

Uluslararası İlişkiler Eğitimi ²¹

12. Uluslararası İlişkilere Giriş (UAİG) veya benzeri bir ders okuttunuz mu?

_ EVET : 27 (% 73) - İlk kez okutulan tarih 1972

_ HAYIR : 10 (% 27)

13. Aşağıdaki alanlardan şu ana kadar ders verdiklerinizi işaretleyiniz.

Dersler	Cevap	Oran (%) ²²
Türk Dış Politikası	26	15
Siyasi Tarih	17	10
Uluslararası İlişkiler Teorileri	15	9
Uluslararası Örgütler	15	9
Siyaset Bilimi	14	8
Dış Politika Analizi	10	6
Türk Siyasi Hayatı	9	5
Uluslararası Güvenlik	9	5
Karşılaştırmalı Siyasi Sistemler	8	5
Araştırma Teknikleri	6	3
Uluslararası Ekonomi Politik	6	3
Bilim Felsefesi	4	2
Uluslararası Hukuk	3	2
Savunma ve Strateji	3	2
İnsan Hakları	3	2
Oyun Teorisi ve Formel Modelleme	1	1
Diğer (Bölge Çalışmaları)	13	7
Diğerleri ²³	13	7

²¹ Anketin "I. Kişisel Bilgiler" kısmından elde edilen veriler giriş kısmında özetlendiği için burada ayrıca verilmemiştir.

²² Anketteki yüzde hesaplamalarında en yakın tam sayıya yuvarlama yapıldığı için, toplam her zaman 100 etmeyebilmektedir.

²³ 2 Uluslararası Politika, 2 Küreselleşme, 2 Osmanlı Diplomasi Tarihi, 1 Çatışmaların Barışçıl Çözümü, 1 *Politics of Developing Nations*, 1 Medya ve Demokrasi, 1 Sosyal Bilimin İlkeleri, 1 Bölgesel Bütünleşme, 1 *Contemporary Issues in World Politics*, 1 Mesleki/Diplomatik İngilizce.

ULUSLARARASI İLİŞKİLER/INTERNATIONAL RELATIONS

14. Verdiğiniz UAİG dersinde örnek olayları ağırlıklı olarak aşağıdaki tabloda yer alan ülke/bölgelerden hangilerinden seçtiniz?

Bölge/Ülkeler	Cevap	Oran (%)
ABD	22	20
Avrupa (Batı – Doğu)	20	18
Türkiye	19	17
Orta Doğu	17	15
Sovyetler Birliği/Rusya Federasyonu	11	10
Orta Asya	7	6
Kafkaslar	5	5
Latin Amerika	4	4
Afrika	2	2
Doğu Asya (Çin dâhil)	2	2
Diğer	1	1
Örnek olaylar kullanmadım	0	0

15. UAİG dersinde ağırlıklı olarak teorik çalışmalara mı, güncel değerlendirmelere mi yer veriyorsunuz?

A. Temel olarak Uluslararası İlişkiler teorilerine ağırlık veriyorum.

B. Öğrencilerin güncel olaylar konusunda bilgi edinmesini amaçlıyorum.

16. UAİG dersinde, güncel olaylara ve tartışmalara ne oranda ağırlık veriyorsunuz? (Son 5 yıldaki gelişmeler/politikaları güncel kabul ediniz.)

15	Cevap	%
A	2	9
B	0	0
Eşit olarak A ve B	8	35
A ve B, A ağırlıklı	7	30
A ve B, B ağırlıklı	6	26

16	Cevap	%
%75-100	3	13
%50-75	8	35
%25-50	9	39
%10-25	3	13
%1-10	0	0
%0	0	0

17. UAİG dersinde, siyasa analizlerine ve/veya siyasa merkezli araştırmaya ne oranda yer veriyorsunuz? (Siyasa analizleri güncel konularda olmak zorunda değildir.)

18. UAİG dersinde okuttuğunuz kitap veya makalelerin ne kadarı Türkçedir?

17	Cevap	%
%75-100	2	9
%50-75	3	14
%25-50	9	40
%10-25	6	27
%1-10	1	5
%0	1	5

18	Cevap	%
%75-100	6	25
%50-75	2	9
%25-50	6	26
%10-25	5	22
%1-10	2	9
%0	2	9

19. UAİG dersinde okuttuğunuz kitap veya makalelerin ne kadarı ABD ve Avrupa kökenli akademisyenlerce yazılmıştır?

20. UAİG dersinde okuttuğunuz kitap ve makalelerin ne kadarı İngilizcedir?

19	Cevap	%
%75-100	2	9
%50-75	3	14
%25-50	9	40
%10-25	6	27
%1-10	1	5
%0	1	5

20	Cevap	%
%75-100	6	25
%50-75	2	9
%25-50	6	26
%10-25	5	22
%1-10	2	9
%0	2	9

21. Güncel uluslararası ilişkiler gelişmeleri ve dünya politikasının değişen gündemi verdiğiniz UAİG dersinin içeriğini nasıl etkilemektedir?

	Cevap	%
Gündemdeki gelişmelere göre dersin içeriğini sık sık değiştiririm.	4	14
Gerektiğinde dersimin içeriğini yeni koşullara uyarlarım.	13	45
Dönem içinde dersin içeriğini büyük çaplı gelişmeler (Örn. 11 Eylül) karşısında değiştiririm.	3	10
Önemli gelişmeler karşısında, sadece bir sonraki dönemin ders programını değiştiririm.	7	24
Dersin içeriğini değiştirmem, çünkü Uluslararası İlişkilerin temel kavramları her olaya uygulanabilir.	2	7

22. UAİG dersini vermeye başladığınızdan beri aşağıdaki olaylardan hangileri verdiğiniz derste köklü değişikliklere neden oldu?

	Cevap	%
Avrupa entegrasyonunun gelişimi	12	16
Soğuk Savaş'ın sona ermesi/Sovyetler Birliği'nin dağılması	13	17
Küreselleşme ve ilgili tartışmalar	13	17
11 Eylül	14	19
Irak Savaşı	11	14
Türkiye içindeki değişim/dönüşümler	13	17
Kore Savaşı	0	0
Vietnam Savaşı	0	0
Küba Krizi	0	0
Hiçbir değişiklik olmadı.	0	0

23. Soğuk Savaş'ın sona ermesi nedeniyle 1991 öncesinde verdiğiniz derslerden vermeyi bıraktıklarınız veya yeni vermeye başladığınız dersler oldu mu?

- EVET : 1 (% 6)
- HAYIR : 15 (% 94)

24. Soğuk Savaş'ın sona ermesi, 1991 öncesinde verdiğiniz ve daha sonra vermeye devam ettiğiniz dersleri nasıl etkiledi?

Teorik Çerçevesi Değişti	Coğrafi Çerçevesi Değişti	Ele Alman Konular Değişti
- HİÇ : 0 (% 0)	- HİÇ : 0 (% 0)	- HİÇ : 0 (% 0)
- KISMEN : 3 (% 30)	- KISMEN : 3 (% 30)	- KISMEN : 5 (% 56)
- ÇOK : 7 (% 70)	- ÇOK : 7 (% 70)	- ÇOK : 4 (% 44)

25. 11 Eylül sonrasında daha önce verdiğiniz derslerden vermeyi bıraktıklarınız veya vermeye başladıklarınız oldu mu?

- EVET : 4 (% 14) 24
- HAYIR : 24 (% 6)

26. 11 Eylül ve sonrasındaki gelişmeler verdiğiniz dersleri nasıl etkiledi?

Teorik Çerçevesi Değişti	Coğrafi Çerçevesi Değişti	Ele Alınan Konular Değişti
- HİÇ : 5 (% 23)	- HİÇ : 5 (% 21)	- HİÇ : 2 (% 7)
- KISMEN : 11 (% 50)	- KISMEN : 14 (% 58)	- KISMEN : 19 (% 71)
- ÇOK : 6 (% 27)	- ÇOK : 5 (% 21)	- ÇOK : 6 (% 22)

27. UAİG dersinde aşağıdaki kavramsal yaklaşımlardan hangisine ne oranda ağırlık veriyor/olayları yorumlarken referans noktası olarak kullanıyorsunuz?

YAKLAŞIMLAR	% 75-100	% 50-75	% 50-25	% 25-10	% 10-1	% 0
Realist	3	8	10	4	0	0
Liberal	0	7	7	1	1	0
İnşacı	1	4	7	9	7	0
Marksist	0	0	5	9	9	0
Diğer	0	0	0	0	1	0
Hiçbiri	0	0	0	0	0	0

28. UAİG dersini ilk vermeye başladığınızdan bu yana UAİ eğitiminde kavramsal yaklaşımlardan hangisinin ağırlığının arttığını düşünüyorsunuz?

YAKLAŞIMLAR	Cevap	%
Realist	7	23
Liberal	4	13
İnşacı (Konstrüktivist)	19	61
Marksist	0	0
Diğer: İngiliz Ekolü	1	3

Uluslararası İlişkiler Disiplini

29. 20 yıl öncesiyile karşılaştırdığınızda aşağıdaki yaklaşımların UAİ yazınında ne kadar etkin olduğunu düşünüyorsunuz?

YAKLAŞIMLAR	Daha etkili		Aynı		Daha az etkili	
	Cevap	%	Cevap	%	Cevap	%
İnşacı (Konstrüktivist)	28	53	2	6	0	0
Liberal	17	32	11	33	2	7
Realist	6	11	15	46	8	27
Marksist	0	0	5	15	20	66
Diğer 1: Eleştirel Kuram	1	2	0	0	0	0
Diğer 2: İngiliz Ekolü	1	2	0	0	0	0

24 Uluslararası Güvenlik, Religion Politics, Uluslararası Müzakere, Dış Politika Krizleri.

ULUSLARARASI İLİŞKİLER/INTERNATIONAL RELATIONS

30. 1990'larda UAI yazınında hangi yaklaşımlara ne oranda ağırlık verildiğini düşünüyorsunuz?

YAKLAŞIMLAR	% 75-100	% 50-75	% 50-25	% 25-10	% 10-1	% 0
Realist	6	13	5	4	0	0
Liberal	3	15	9	2	0	0
İnşacı	4	8	8	3	2	0
Marksist	0	2	6	5	10	2
Diğer: Eleştirel Kuram	0	0	0	1	0	0
Diğer: İngiliz Ekolü	0	1	0	0	0	0

31. Günümüzde UAI literatüründe hakim yaklaşımın hangisi olduğunu düşünüyorsunuz?

YAKLAŞIMLAR	Cevap	%
Neorealizm	19	47
İnşacılık	10	24
Neoliberalizm	11	27
(Neo)Marksizm	1	2

32. Aşağıdaki akademisyenlerden son 20 yıl içinde UAI disiplini üzerinde en etkili bulduğunuz beş tanesini işaretleyiniz.

33. Akademik çalışmalarınız üzerinde aşağıdaki akademisyenlerden hangilerinin etkili olduğunu düşünüyorsunuz? (En çok 5)

32	Cevap	%	33	Cevap	%
Kenneth Waltz	19	11	Kenneth Waltz	21	14
Alexander Wendt	16	9	Immanuel Wallerstein	20	14
Robert Keohane	15	9	Hans Morgenthau	10	7
Samuel Huntington	15	9	Robert Cox	8	5
Immanuel Wallerstein	13	8	Alexander Wendt	8	5
James Rosenau	10	6	Barry Buzan	8	5
Joseph Nye	10	6	Robert Keohane	7	5
Barry Buzan	8	5	Samuel Huntington	7	5

Uluslararası İlişkiler Anketi

Robert Cox	7	4
Robert Gilpin	7	4
Hans Morgenthau	6	3
Bruce Russett	5	3
Peter Katzenstein	5	3
John Mearsheimer	5	3
Ernst Haas	3	2
Francis Fukuyama	4	2
Stephen Walt	4	2
Andrew Moravscik	3	2
Robert Jervis	3	2
Thomas Risse	3	2
Stanley Hoofman	2	1
Stephen Krasner	2	1
John Ruggie	1	1
Bruce Bueno de M.	1	1
Jack Synder	1	1
Michael Doyle	1	1
J.David Singer	1	1
John Ikenberry	1	1
Cynthia Enloe	1	1
Hedley Bull	1	1
James Fearon	0	0

Alexander Wendt	8	5
Barry Buzan	8	5
Robert Keohane	7	5
Samuel Huntington	7	5
James Rosenau	6	4
John Mearsheimer	6	4
Robert Gilpin	6	4
Peter Katzenstein	5	3
Joseph Nye	5	3
Ernst Haas	5	3
Francis Fukuyama	3	2
Andrew Moravscik	3	2
Stephen Walt	3	2
Thomas Risse	3	2
Michael Doyle	3	2
J.David Singer	2	1
Cynthia Enloe	2	1
Jack Synder	1	1
Robert Jervis	1	1
John Ruggie	1	1
Hedley Bull	1	1
Martin Wight	1	1
Michael London	1	1
Bruce Bueno de M.	0	0
Bruce Russett	0	0
Stanley Hoofman	0	0
Stephen Krasner	0	0
John Ikenberry	0	0
James Fearon	0	0

ULUSLARARASI İLİŞKİLER/INTERNATIONAL RELATIONS

34. Aşağıdaki tablodaki süreli yayınlardan UAI çalışmaları üzerinde en etkili olduğunu düşündüğünüz 5 tanesini sıralayınız.

SÜRELİ YAYINLAR	Cevap	%
Foreign Affairs	19	10
World Politics	13	7
International Organization	13	7
International Affairs	12	6
International Security	12	6
European Journal of International Relations	10	5
Survival	10	5
International Studies Quarterly	10	5
Political Science Quarterly	9	5
Review of International Studies	9	5
Middle Eastern Studies	9	5
Foreign Policy	7	4
American Political Science Review	7	4
American Journal of Political Science	7	4
Journal of International Affairs	6	3
Global Governance	5	3
Millennium	5	3
International Studies Review	4	2
Journal of Conflict Resolution	4	2
Orbis	3	2
International Interactions	3	2
Review of International Political Economy	2	1
Security Studies	2	1
Alternatives	2	1
Comparative Politics	1	1
Journal of Peace Research	1	1
National Interest	0	0

35. UAI disiplini üzerinde yapılan tartışmalarda akademiyanın hangi konularda bölünme yaşadığını düşünüyorsunuz?

	Cevap	%
Bölge farklılıkları	16	22
Epistemoloji	15	20
Metodoloji	18	25
Genel	5	7
Teoriler	18	24
Diğer 1: Akademi ve Düşünce Kuruluşları	1	1
Diğer 2: Devlet teorileri	1	1

36. UAİ disiplininin gelişimi açısından en önemli/verimli olduğunu düşündüğünüz ve önemsiz/anlamsız bulduğunuz tartışma/araştırma alanları hangileridir?

ALANLAR/KONULAR	Önemli/Verimli		Önemsiz /Anlamsız	
	Cevap	%	Cevap	%
Görel ve Mutlak Kazanç Tartışması	7	3	7	7
Demokratik Barış	14	7	6	6
Medeniyetler Çatışması	16	8	11	11
Tarihin Sonu	4	2	23	24
Birim-Yapı Tartışması	14	7	6	6
Hegemonik İstikrar Teorisi	14	7	4	4
Yapısal Realizm Tartışması	13	6	6	6
Analiz Düzeyleri Tartışması	14	7	4	4
Pozitivizm ve Post-Pozitivizm Tartışması	13	6	4	4
İki aşamalı oyun	5	2	9	9
Rasyonalizm ve İnşacılık Tartışması	14	7	3	3
Yeni Kurumsalcılık	10	5	7	7
Küreselleşme Tartışmaları	23	12	3	3
Kimlik Araştırmaları	18	9	3	3
Güvenlik Çalışmaları	22	12	3	3

37. Aşağıdaki tabloda yer alan akademik çalışmalardan siyasi karar alıcılar için en faydalı/kullanılabilir hangisidir? (Sadece bir tanesini işaretleyiniz.)

Teorik modellemeler	1	2
Sayısal analizler	2	4
Bölge çalışmaları	14	30
Tarihsel olay incelemeleri	5	11
Örnek olay araştırmaları	8	17
Politika analizi	17	36
Akademiya-siyaset ilişkisi kurulamaz	0	0

38. Siyaset Bilimi ve UAİ akademisyenlerinin siyasi süreçlere en etkili katılım yöntemlerini işaretleyiniz.

KATILIM YÖNTEMLERİ	Cevap	%
Aktif katılımcı	3	5
Danışmanlık yapmalı	15	26
TV-Radyo-Gazete yorumları	12	20
Karar vericilere bilgi sağlanması	14	25
Karar vericileri yetiştirme	10	17
Diğer	0	0
Akademisyenler siyasi karar alma süreçlerine katılmamalı	5	8

Türkiye'de Uluslararası İlişkiler

39. Türkiye'deki uluslararası ilişkiler eğitimi yeterli buluyor musunuz?

	Lisans		Yüksek Lisans		Doktora	
	Cevap	%	Cevap	%	Cevap	%
İyi	15	43	3	9	3	9
Orta	16	46	21	62	19	54
Yetersiz	4	11	10	29	13	37

40. Sizin dışınızda, Türkiye'de UAI alanında son zamanlarda en önemli/ilginç çalışmaları kimlerin yaptığını düşünüyorsunuz? (Öncelik sırasına göre yazınız)²⁵

AKADEMİSYEN	Cevap	%	1. Tercih	2. Tercih	3. Tercih	4.Tercih	5.Tercih
Fuat Keyman	20	18.51	6	7	3	2	2
Mustafa Aydın	17	15.74	8	4	-	5	-
Pınar Bilgin	8	7.40	3	-	4	-	1
Nuri Yurdusev	8	7.40	2	2	2	1	1
Ahmet Davutoğlu	6	5.55	2	1	-	3	-
Atila Eralp	5	4.62	-	2	3	-	-
Baskın Oran	5	4.62	2	1	1	1	-
Çağrı Erhan	3	2.77	-	2	-	-	1
Mustafa Türkeş	3	2.77	-	1	1	1	-
Diğerleri ²⁶	33	30.55	4	7	10	4	8
TOPLAM	108	99.93	27	27	24	17	13

41. Aşağıdaki tablodaki ulusal süreli yayınlardan UAI çalışmaları üzerinde en etkili olduğunu düşündüğünüz 5 tanesini sıralayınız.

SÜRELİ YAYINLAR	Cevap	%
Ankara Avrupa Araştırmaları Dergisi	9	7
Avrasya Dosyası	18	14
Avrasya Etütleri	6	5
Insight Turkey	10	8
Orta Doğu	4	3
Perceptions	22	16
Turkish Policy Quarterly	9	7
Turkish Yearbook of International Relations	13	10
Uluslararası Hukuk ve Politika	9	7
Uluslararası İlişkiler	28	20
Diğer 1: Doğu Batı	1	1
Diğer 2: Alternatives: Turkish Journal of International Relations	1	1
Diğer 3: Turkish Studies	1	1

²⁵ ABD'deki anketlerde 25 isim verilerek katılımcılardan tercihte bulunmaları istenirken, Türkiye'deki ankette soru katılımcılara "açık uçlu" sorularak isim belirtmeleri istenmiştir.

²⁶ 2: Tayyar Arı, Ersel Aydınlı, Ali Karaosmanoğlu, Şule Kut, Ziya Öniş, Necati Polat; 1: Bülent Aras, D. Ülke Arıboğan, Muhittin Atanan, Türkaya Ataöv, Şaban Çalış, Nurşin Güney, Esra Hatipoğlu, Kemal Kirişçi, Nihat Ali Özcan, Bahar Rumelili, Faruk Sönmezoglu.

42. UAI alanında akademik kariyer yapmak isteyen öğrencilerin uluslararası alanda doktora eğitimi alabilecekleri en iyi 5 üniversiteyi kalite sırasına göre belirtiniz.

Üniversiteler	Cevap	%	1. Tercih	2. Tercih	3. Tercih	4. Tercih	5. Tercih
LSE	14	14.8	1	5	3	4	1
Harvard	13	13.8	9	2	1	1	-
Princeton	8	8.5	2	3	2	-	1
Oxford	6	6.3	1	1	1	2	1
Stanford	6	6.3	-	3	2	-	1
Diğer ²⁷	47	50	8	7	11	11	10

43. UAI alanında akademik kariyer yapmak isteyen öğrencilere Türkiye'de en iyi doktora eğitimi veren 5 üniversiteyi belirtiniz.

Üniversiteler	Cevap	%	1. Tercih	2. Tercih	3. Tercih	4. Tercih	5. Tercih
ODTÜ	32	22.2	21	7	4	-	-
AÜ SBF	30	20.8	2	12	9	6	1
Bilkent	29	20.1	7	8	11	2	1
Boğaziçi	22	15.2	1	3	5	9	4
Marmara	11	7.6	1	1	1	3	5
Diğer ²⁸	20	13.8	1	2	2	5	10

44. Akademi dışında çalışmak isteyen öğrencilere Türkiye'de en iyi lisans ve yüksek lisans eğitimi veren 5 üniversiteyi kalite sırasına göre belirtiniz.

Lisans	Cevap	%	1. Tercih	Y. Lisans	Cevap	%	1. Tercih
ODTÜ	26	18.9	11	Bilkent	25	23.3	6
Bilkent	24	17.5	4	ODTÜ	24	22.4	16
AÜ SBF	20	14.5	7	AÜ SBF	18	16.8	2
Boğaziçi	17	12.4	5	Boğaziçi	16	14.9	3
Sabancı	13	9.4	1	Marmara	8	7.4	1
Diğer ²⁹	37	27	4	Diğer ³⁰	16	14.9	2

²⁷ 4: Columbia, Yale; 3: Chicago, Johns Hopkins; 2: Cambridge, Berkeley, George Washington, South California, New York State, McGill; 1: MIT, Washington, NYU, Amsterdam, Manchester, Wales, London, Sorbonne, California State, Moscow State, Virginia, Michigan, Sussex, York, Utah, Massachusetts, South Carolina, Tufts, Georgetown, Ohio, Reading.

²⁸ Koç 6, İstanbul 5, Bilgi 3, Sabancı 1, Yıldız Teknik 3, Galatasaray 1, Gazi 1.

²⁹ Koç 12, Marmara 6, Bilgi 6, İstanbul 3, TOBB ETÜ 3, Bahçeşehir 3, Selçuk 2, Çankaya 1, Sakarya 1.

³⁰ Bilgi 6, İstanbul 4, Selçuk 2, Gazi 1, Yıldız Teknik 1, Bahçeşehir 1, Sabancı 1.

ULUSLARARASI İLİŞKİLER/INTERNATIONAL RELATIONS

45. Siyasete girmek isteyen öğrencilerin Türkiye'de eğitim alabilecekleri en iyi 5 üniversiteyi belirtiniz.

Üniversiteler	Cevap	%	1. Tercih	2. Tercih	3. Tercih	4. Tercih	5. Tercih
AÜ SBF	29	22.6	23	2	2	2	
ODTÜ	24	18.7	4	12	3	2	3
Boğaziçi	15	11.7	1	2	10	2	-
Bilkent	15	11.7	2	4	2	6	1
Marmara	5	3.9	-	1	-	1	3
Diğer ³¹	40	31.2	3	11	10	9	7

46. Türkiye'de akademisyenlerin en çok ilgilendikleri/tartıştıklarını düşündüğünüz 5 konuyu öncelik sırasına göre belirtiniz.

KONULAR	Cevap	%
Avrupa Birliği	25	20
Orta Doğu	14	11
Dış Politika	10	8
Bölgesel Gelişmeler	9	7
Küreselleşme	8	6
Kıbrıs	8	6
İç siyaset	8	6
Güvenlik	7	6
Türkiye-ABD İlişkileri	7	6
Kimlik	5	4
Teorik	4	3
Türkiye-Yunanistan İlişkileri	4	3
Etnisite ve Milliyetçilik	4	3
Enerji	3	2
Kompo Teorileri	2	2
Terörizm	2	2
Ermeni Sorunu	2	2
Göç	1	1
Tarihsel Çalışmalar	1	1
Örgütler	1	1
Medeniyetler Çatışması	1	1
Ekonomi	1	1

47. Sızce SSCI akademik değer ölçümü konusunda ne kadar önemlidir?

- Hiç : 4 (% 11)
- AZ : 19 (% 51)
- ÇOK : 14 (% 38)

³¹ 7: Gazi, İstanbul; 4: Koç; 3: Hacettepe, Sabancı; 2: Selçuk, Bilgi; 1: Kırıkkale, Kocaeli, Uludağ, Yıldız Teknik, Bahçeşehir, Muğla, Fatih, Sütçü İmam, Dicle, Yeditepe, TOBB, Sakarya.

48. Türkiye'deki doçentlik sınavı yöntemini yeterli buluyor musunuz?

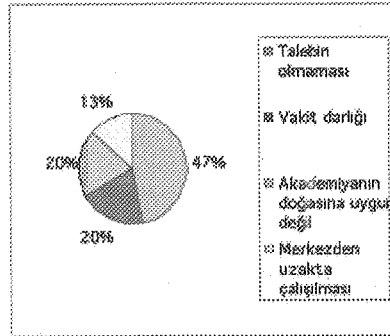
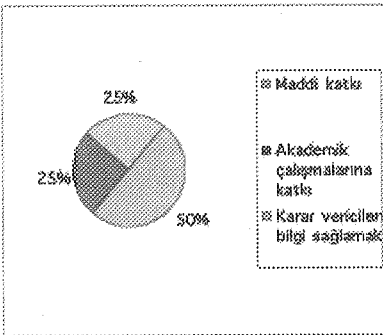
- EVET : 6 (% 17)
- HAYIR : 30 (% 83)

49. Aşağıdakilerden herhangi birinde ücret karşılığı çalışıyor veya danışmanlık yapıyor musunuz?

Kurum/Kuruluş	Cevap	Oran (%)
Hükümet-dışı kuruluşlar	2	6
Uluslararası örgütler	0	0
T.C. ile ilişkili kuruluşlar (Hükümet dahil)	4	11
Yabancı ülke temsilcilikleri	0	0
Özel sektör	3	9
Düşünce kuruluşları	2	6
Çıkar grupları	0	0
Hiçbiri	23	65
Diğer: Proje koordinatörü	1	3

Danışmanlık

Yapanlar tarafından belirtilen nedenler Yapmayanlar tarafından belirtilen nedenler

50. Herhangi bir gazete veya dergide yazıyor musunuz? Yazıyorsanız hangi sıklıkla olduğunu belirtiniz.

- EVET : 17 (% 47)
- HAYIR : 19 (% 53)

Hergün	0	0
Haftada 3 gün	1	6
Ayda 1	2	12
Ara sıra	11	64
Hiçbir zaman	3	18

ULUSLARARASI İLİŞKİLER/INTERNATIONAL RELATIONS

51. Herhangi bir TV kanalı veya radyoda program veya yorum yapıyor musunuz?

- EVET : 18 (% 50)
– HAYIR : 18(% 50)

Sıklık	Cevap	Oran (%)
Kendi programım var	1	7
Haftada bir	2	14
Ara sıra	10	72
Her arandığımda	1	7
Hiçbir zaman	0	0

52. Kendinizi aşağıdaki UAI yaklaşımlarından hangilerine yakın görüyorsunuz?

Yaklaşımlar	Cevap	Oran (%)
Realizm/Neorealizm	12	30
Liberalizm/Neoliberalizm	8	21
Marksizm	4	10
İnşacılık	10	25
Diğer 1: Kesin ekolü yok	3	8
Diğer 2: İngiliz Ekolü	1	3
Diğer 3: Eleştirel yaklaşımlar	1	3

53. UAI disiplini içinde temel araştırma alanınız hangisidir ve kendinizi en çok hangi alt alanlarla ilgili görüyorsunuz?

ALANLAR	Cevap	Oran (%)	Cevap	Oran (%)	Cevap	Oran (%)
Çevre	1	2	0	0	0	0
Dış Politika analizi	7	17	4	10	4	13
İnsan hakları	1	2	1	2	0	0
Karşılaştırmalı Siyasi Analiz	5	12	3	7	3	9
Türk Dış Politikası	2	5	6	14	4	13
Uluslararası Güvenlik	3	7	1	2	5	16
Uluslararası Hukuk	1	2	4	10	0	0
Uluslararası İlişkiler Tarihi	5	12	4	10	2	6
Uluslararası İlişkiler Teorileri	5	12	4	10	1	3
Uluslararası Örgütler	3	7	3	7	0	0
Uluslararası Politik Ekonomi	2	5	3	7	1	3
Stratejik Çalışmalar	2	5	2	5	4	13
Siyaset Felsefesi	1	2	3	7	5	16
Diğer: Türk İç siyaseti	0	0	2	5	0	0
Diğer: Kalkınma	1	2	0	0	0	0
Diğer: Siyasi tarih	2	5	1	2	1	3
Diğer: Bölge çalışmaları	1	2	1	2	1	3
Diğer: Etnisite	0	0	0	0	1	3

54. Aşağıdaki bölge ve ülkelerden hangisiyle ilgili çalışmalar yapıyorsunuz?

Bölge/Ülkeler	Cevap	Oran (%)
ABD	14	16
Avrupa Birliği	21	25
Latin Amerika	1	1
Afrika	1	1
Rusya	7	8
Orta Asya	11	13
Kafkaslar	9	10
Doğu Asya (Çin dahil)	1	1
Orta Doğu	12	14
Küresel/Bölgelerarası	6	7
Güney Asya	1	1
Diğer 1: Balkanlar	3	3

56. Yayınlarınızda en çok kullandığınız dil hangisidir?

	Cevap	Oran (%)
Türkçe	24	48
İngilizce	24	48
Almanca	0	0
Fransızca	0	0
Diğer: Rusça	2	4

57. Yayınlarınızda en çok hangi ürünü tercih ediyorsunuz?

Ürün Türleri	Cevap	Oran (%)
SSCI Dergileri	8	11
Uluslararası Dergiler	16	23
Ulusal Dergiler	22	32
Uluslararası kitaplar/kitaplarda bölümler	10	14
Ulusal kitaplar/kitaplarda bölümler	13	19
Politika analizleri/raporlar	1	1

58. Epistemolojik olarak çalışmalarınızı nasıl tanımlarsınız?

- **POZİTİVİST** : 10 (% 28)
- **POST-POZİTİVİST** : 20 (% 55)
- **ANTI-POZİTİVİST** : 6 (% 17)

59. Uluslararası ilişkileri yorumlarken, kültür, algılamalar, ideoloji, inançlar,

vb. faktörlerin önemini vurgular mısınız?

- **EVET** : 33 (% 92)
- **HAYIR** : 3 (% 8)

ULUSLARARASI İLİŞKİLER/INTERNATIONAL RELATIONS

60. 59. soruya cevabınız EVET ise, aşağıdaki faktörlerden hangisine ağırlık veriyorsunuz?

Unsurlar	Cevap	Oran (%)
Din	11	8
Siyasi Kültür	27	19
Kurumsal kültür	12	8
İnançlar	9	6
Algılamalar	16	11
Kimlik	18	13
Uluslararası normlar	15	11
Evrensel değerler	12	8
Ulusal normlar	7	5
Sosyal yapı	15	11

61. 59. sorudaki faktörlerle ilgili tutumunuz zaman içinde değişti mi?

- AZALDI : 1 (% 3)
- ARTTI : 21 (% 56)
- AYNI KALDI : 15 (% 41)

62. Araştırmalarınızda hangi metodolojik yöntemleri kullanıyorsunuz?

Yöntemler	Cevap	Oran (%)
Niteliksel Analiz	11	17
Niteliksel Analiz	27	43
Modelleme	4	6
DeneySEL Araştırma	2	3
Hukuki ve Etik Analiz	4	6
İçerik Analizi	16	25

63. Araştırmalarınız teori odaklı mıdır, uygulamaya mı yöneliktir?

	Cevap	Oran (%)
Temel olarak teorik	2	5
İkisi de, teori daha ağır	8	22
İkisi de eşit	10	27
İkisi de, pratik kaygılar daha baskın	13	35
Temel olarak uygulamaya yönelik	4	11

64. Güncel gelişmeler çalışmalarınızı nasıl etkilemektedir?

	Cevap	Oran (%)
Araştırma ve ilgi alanımı gündemdeki olaylara göre ayarlarım	9	25
İlgilendiğim alanları ara sıra gündemdeki gelişmelere uyarlarım	21	58
11 Eylül gibi büyük çaplı olaylar karşısında araştırmalarım da nadiren güncel olaylara yönelirim	5	14
İlgi alanım Uluslararası İlişkiler disiplini çerçevesinde teorik çalışmalara yöneliktir, güncel gelişmelerden etkilenmez	1	3

65. Soğuk Savaş'ın bitişi, akademik ilgi alanınızı nasıl etkiledi? (1990'dan önce Doktora derecesi alanlar için)

Çalışmalarında kullandığım kavramsal çerçeve değişti

- HİÇ : % 25
- KISMEN : % 25
- BÜYÜK ÖLÇÜDE : % 50

Araştırmalarımın coğrafi odağı değişti

- HİÇ : % 0
- KISMEN : % 60
- BÜYÜK ÖLÇÜDE : % 40

Araştırmalarımın konusu değişti

- HİÇ : % 0
- KISMEN : % 60
- BÜYÜK ÖLÇÜDE : % 40

66. Aşağıdaki tabloda yer alan olaylardan hangisi akademik çalışmalarınızı etkilemiştir?

Olaylar	Cevap	Oran (%)
Avrupa entegrasyonunun gelişimi	22	18
Soğuk Savaş'ın sona ermesi/Sovyetler Birliği'nin dağılması	23	18
Küreselleşme ile ilgili tartışmalar	17	14
11 Eylül	20	16
Irak Savaşı	18	15
Türkiye içindeki değişim/dönüşümler	23	19
Kore Savaşı	0	0
Vietnam Savaşı	0	0
Küba Krizi	0	0
Hiçbir değişiklik olmadı	0	0

67. Siyasi duruşunuzu nasıl tarif edersiniz?

Siyasi Tercihler	Cevap	Oran (%)
Liberal	10	23
Merkez	4	10
Muhafazakar	4	10
Sosyal Demokrat	14	32
Sosyalist Sol	2	5
Ulusalcı	2	5
Milliyetçi	0	0
Müslüman Demokrat	2	5
Hiçbiri	2	5
Diğer: Anarşist	2	5

ULUSLARARASI İLİŞKİLER/INTERNATIONAL RELATIONS

68. Uluslararası ilişkiler uzmanı olarak, aşağıdaki tabloda yer alan ülke ve bölgelerden hangisinin günümüzde ve gelecek 20 yılda Türkiye için en çok stratejik öneme sahip olduğunu / olacağını düşünüyorsunuz?

Bölge/Ülke	Bugün		20 Yıl İçinde	
	Cevap	Oran (%)	Cevap	Oran (%)
Avrupa	21	39	14	26
ABD	13	25	6	11
Latin Amerika	0	0	0	0
Orta Asya	2	4	3	5
Kafkaslar	5	9	5	9
Rusya	4	8	11	20
Doğu Asya (Çin dahil)	0	0	10	18
Orta Doğu	8	15	6	11

69. 2003'te ABD'nin Irak'a müdahale kararını desteklediniz mi?

	Cevap	Oran (%)
Kesinlikle destekledim	1	3
Destekledim	4	11
Tarafsız kaldım	2	5
Karşı çıktım	11	29
Kesinlikle karşı çıktım	20	52

70. Siyasi görüşlerinizi, etik ve dini değer yargılarınızı bir tarafa bırakarak, uluslararası ilişkiler uzman bilginiz ışığında, 2003'te ABD'nin Irak'a müdahale etmesi gerektiğine inandınız mı?

	Cevap	Oran (%)
Kesinlikle evet	0	0
Evet	3	8
Tarafsız	3	8
Hayır	8	22
Kesinlikle hayır	23	62

71. 1 Mart 2003 öncesinde Türkiye'nin Irak'ta ABD ile birlikte hareket etmesi gerektiğini düşündünüz mü?

	Cevap	Oran (%)
Tamamen	4	11
Belirli şartlarda	10	27
Kısmen	4	11
Hayır	19	51

72. Irak Savaşı'nın terörizme karşı uluslararası mücadeleyi kolaylaştırdığını mı, yoksa zorlaştırdığını mı düşünüyorsunuz?

- KOLAYLAŞTIRDI : 2 (%5)
- ZARAR VERDİ : 30 (% 81)
- ETKİSİ OLMADI : 5 (% 14)

73. Size göre, ABD'nin Irak operasyonu, dünyayı daha güvenli mi, yoksa daha tehlikeli bir hale mi getirmiştir?

- DAHA GÜVENLİ : 1 (% 3)
- ETKİSİ OLMADI : 5 (% 13)
- DAHA TEHLİKELİ : 32 (% 84)

74. Irak'taki mevcut konjonktürü dikkate alarak, 1 Mart tezkeresini şu an nasıl değerlendiriyorsunuz?

- OLUMLU : 18 (% 49)
- TARAFSIZ : 7 (% 19)
- OLUMSUZ : 12 (% 32)

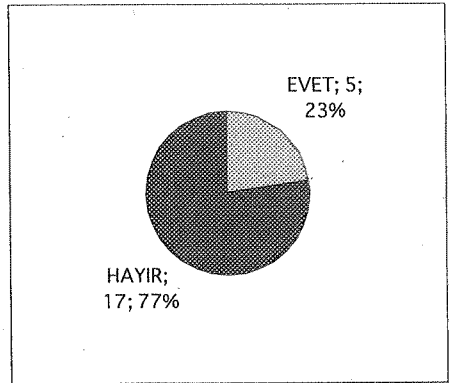
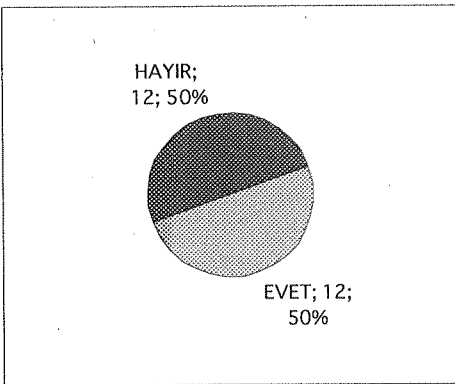
75. Türkiye'nin ABD'den önce Irak'a asker yerleştirmemiş olmasını hatalı buluyor musunuz?

- EVET : 11 (% 30)
- HAYIR : 17 (%)

76. Türkiye'nin şartları gerektirirse ABD güçleri Irak'tayken bu ülke topraklarına müdahale edebileceğini/etmesi gerektiğini düşünüyor musunuz?

EDEBİLİR

ETMELİ

ULUSLARARASI İLİŞKİLER/INTERNATIONAL RELATIONS

77. ABD'nin dünyada nasıl bir liderlik oynaması gerektiğini düşünüyorsunuz?

- Tek dünya lideri olarak : 1 (% 3)
- Liderlik rolünü diğerleriyle paylaşarak : 26 (% 74)
- Lider olmamalı : 8 (23)

78. Türkiye'nin dış politikasını nasıl belirlemesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

	Cevap	Oran (%)
Ulusal çıkarları çerçevesinde	16	36
Müttefikleriyle uyum halinde	15	34
Evrensel değerlere göre	11	25
Diğer 1: Dini yönelimler çerçevesinde	2	5

79. Sizce Türkiye savunmaya ayırdığı bütçeyi nasıl ayarlamalıdır?

- ARTTIRMALI : 4 (% 11)
- AYNI KALMALI : 12 (% 34)
- AZALTMALI : 19 (% 55)

80. Türkiye için uluslararası alanda en önemli gördüğünüz 3 stratejik önceliği yazınız.

Cevaplar	Sayı	Oran (%)
AB Süreci	21	25
Komşularıyla iyi ilişkiler geliştirebilme	2	2
Evrensel değerlerin önemini anlayabilme	1	1
Güvenliğini sağlama	1	1
Ekonomik kalkınma	1	1
Kıbrıs Sorunu	4	5
Kürt Sorunu	4	5
Irak'ın geleceği	10	12
Uluslararası alanda terörizmle mücadele	3	4
Bölgesel etkinliğini artırma	2	2
Küresel ekonomiden alınan payın artırılması	1	1
Küresel güçlerle dengeli ilişkiler geliştirme	1	1
Orta Doğu ülkeleriyle ilişkileri	2	2
Karadeniz ülkeleriyle ilişkileri	1	1
Kafkaslar	2	2
NATO desteğinin alınması	3	4
UN	1	1
Büyük güçlere dengeleyici bir güç oluşturmak	2	2
ABD ile ilişkiler	5	6
Enerji güvenliği sağlanması	2	2
İran'in dengelenmesi	1	1
Orta Doğu Barışına katkı	6	7
Rusya ile ilişkiler	2	2
Kamu diplomasisini aktif olarak kullanmak	2	2
Dış politikasını yeniden yapılandırmak	2	2
Toprak bütünlüğünün korunması	1	1

81. Türkiye için uluslararası alanda en önemli ve zararlı bulduğunuz ülkeleri belirtiniz.

EN ÖNEMLİ

Ülkeler	Cevap	Oran (%)
AB	7	11
ABD	25	38
Almanya	9	14
İngiltere	3	5
Fransa	2	3
İran	4	6
İrak	2	3
Rusya	12	18
Çin	1	2

ZARARLI

Ülkeler	Cevap	Oran (%)
ABD	4	11
GKRY	5	14
İrak	6	18
Yunanistan	4	11
Fransa	5	14
İran	2	6
Suriye	2	6
Ermenistan	4	11
Avusturya	1	3
Filistin	1	3
İsrail	1	3

82. Türkiye'de dış politika yapımında en etkili gördüğünüz kurumları sıralayınız.

Kurum/Kuruluşlar	Cevap	Oran (%)
Dışişleri Bakanlığı	30	26
TSK	21	19
Hükümet	12	11
Başbakanlık	7	6
TBMM	7	6
İş dünyası	6	5
MGK	5	5
STÖ ve Düşünce Kuruluşları	5	5
Cumhurbaşkanı	4	4
Medya	4	4
Akademiya	4	4
STÖ	2	2
Ekonomi ile ilgili kurumlar	2	2
DPT	1	1

ULUSLARARASI İLİŞKİLER/INTERNATIONAL RELATIONS

83. Türk Dış Politikasını yeterli buluyor musunuz?

- EVET : 4 (% 11)
- HAYIR : 9 (% 25)
- KISMEN : 23 (% 64)

Cevabı HAYIR/KISMEN olan katılımcıların belirttikleri eksiklik/ler:

Eksiklikler/Sorunlar	Cevap	Oran (%)
Proaktif değil	4	11
Tutarlı değil	2	5
Dış politika yapım sürecinde yer alan aktörler arasında koordinasyon yok, çatışan duruşlar var.	4	11
Uzun dönemli hesaplamalara dayanmıyor	8	21
İktidar partisinin ideolojik yönelimi çerçevesinde belirleniyor	1	3
Devlet dışı aktörleri ve kamuoyunu kullanmada başarısız	2	5
Evrensel değerlerle uyum halinde değil	1	3
Tek boyutlu, başarısızlık durumunda alternatif yok	2	5
Duygusal, gerçekçi hesaplamaların uzağında	2	5
Ekonomik bağımlılığa sebep oluyor	1	3
Dışişleri Bakanlığının teşkilat yapısından kaynaklanan eksiklikler	1	3
Akademiyanın rolü yetersiz	3	8
Kendi ulusal çıkarları dışında, büyük güçlerin isteklerine göre şekilleniyor	1	3
Gerekli kararlılıktan yoksun	4	11
Dünyanın değişen koşulları dikkate alınmıyor	1	3

84. 17 Aralık 2004 kararından önce Türkiye'nin AB üyelik sürecini desteklediniz mi?

- TAMAMEN : 24 (% 65)
- BELİRLİ ŞARTLARDA : 8 (% 22)
- KISMEN : 3 (% 8)
- HAYIR : 2 (% 5)

85. Şu anda Türkiye'nin AB üyeliğini destekliyor musunuz?

- TAMAMEN : 18 (% 47)
- BELİRLİ ŞARTLARDA : 14 (% 37)
- KISMEN : 2 (% 5)
- HAYIR : 4 (% 11)

86. Annan Planını desteklediniz mi?

- TAMAMEN : 12 (% 32)
- BELİRLİ ŞARTLARDA : 15 (% 41)

- KISMEN : 2 (% 5)
- HAYIR : 8 (% 22)

87. Şu anda Kıbrıs'ta federal/konfederal çözümün mümkün olabileceğini düşünüyor musunuz?

- TAMAMEN : 3 (% 8)
- BELİRLİ ŞARTLARDA : 11 (% 30)
- KISMEN : 5 (% 14)
- HAYIR : 18 (% 48)

Summary

This paper presents the result of the survey conducted between April-June 2007 among the faculty members of the International Relations departments in Turkey. The main aim of the survey was to find out whether the developments and changes that took place since the end of the Cold War in the wider international arena had an influence on the International Relations (IR) discipline in Turkey and how much they were reflected on IR teaching. Second, it tried to detect the attitudes of faculty members in Turkey about national, regional and global issues and the level of their participation to decision-making processes.

The questionnaire consisted of three parts: IR teaching, IR discipline and IR in Turkey. The first looked at the teaching of the course "Introduction to International Relations", asking how many of the participants taught this or similar course, how they teach it, sources they used/are using and to what extent the current developments in international relations affect their course. Most of the respondents stated that, while teaching the course "Introduction to IR", they use examples from USA, Europe, Turkey, Middle East and Russian Federation/the Soviet Union. In terms of the sources used, almost half of the participants expressed that more than half of the sources they are using originate from the USA or Europe. With regard to international developments that brought fundamental changes in IR courses, September 11 attacks and related developments come first, followed by the dissolution of the Soviet Union, discussions about globalization, developments in Turkey's domestic politics and European integration.

In the second part of the questionnaire, the participants were asked questions about IR discipline in general. Almost the entire faculty members in Turkey think that IR literature today is under strong domination of Neo-realism, Constructivism and Neo-liberalism. When asked to compare this with the situation 20 years ago, 53% of the faculty thought "Constructivism" has become more *effective*, while 66% said *Marxism has almost lost its influence* in IR literature. Kenneth Waltz, Alexander Wendt, Robert Keohane, Samuel Huntington, Immanuel Walerstein were mentioned as the most influential academics on the development of IR discipline within the last twenty years. The participants saw Globalization Discussions, Identity Researches and Security Studies as the most efficient for the development of IR discipline, while they find End of History and Clash of Civilizations discussions meaningless. In terms of effective ways of participation of IR academics in the political process, consultancy, TV-Radio appearances, newspaper comments, and consultancy to decision-makers come ahead in the list.

The last part of the survey specifically asked questions about IR education in Turkey, academicians' fields of interest, current international issues effecting Turkish politics, etc. First of all, more than *half of the participating faculty members found IR education in Turkish universities at undergraduate, graduate and PhD levels as average or good*. Among the academics making the most important and interesting contributions to IR literature in Turkey in recent years, Fuat Keyman, Mustafa Aydın, Pınar Bilgin, Nuri Yurdusev, and Ahmet Davutoğlu mentioned at the top of the list. Among the national academic journals, 20% of the faculty members find the journal Uluslararası İlişkiler (Inter-

national Relations) as the most influential on IR studies, which is followed by Perceptions (16%) and Avrasya Dosyası (Eurasia File – 14%). In terms of the most important 5 issues that Turkish academics deal with, the answers were focused on European Union, Middle East, Foreign Politics, Regional Developments, and Globalization, while more than half of the participants replied that they were working on the USA and the European Union. Regarding the effects of the end of the Cold War on their academic fields, all the participants stated that the geographical focus of their research had changed, while half of the also declared that their conceptual understanding have also changed. In addition to the end of the Cold War, domestic developments in Turkey, European integration process and 9/11 appeared among the issues that have affected the focus of the academic works. About American intervention in Iraq, 52% of the participating academics stated that they were absolutely against it in 2003 while only 3% said that they absolutely supported it. 81% of the faculty members considered Iraqi War as damaging the struggle against international terrorism and 84% argued that it has made the world more dangerous not secure. Most of the participating academicians found USA, Russia and Germany as the most important countries for Turkey while a more equal distribution appeared concerning the most harmful countries for Turkey including USA, Cyprus, Greece, France and Armenia. Regarding Turkey's membership to European Union, 11% of the faculty stated their current opposition, while only 5% of them said that they had not supported it either before Turkey started accession negotiations.